

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Hebei Foreign Studies University, China
Ankara University, Turkey
AGH University of Science and Technology, Poland
Santa Fe College, USA
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Національний університет «Запорізька політехніка»
Національний університет «Львівська політехніка»
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Тернопільський національний економічний університет
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Національний університет «Острозька академія»
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ КООРДИНАТИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових матеріалів
I Міжнародної науково-практичної конференції
до 90-річчя Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

2-3 червня 2020 року

Полтава – 2020

Редакційна колегія:

С.Д. Максименко – академік НАПН України, доктор психологічних наук, професор (*голова редакційної колегії*); **Н.В. Чепелева** – академік НАПН України, доктор психологічних наук, професор; **В.О. Моляко** – академік НАПН України, доктор психологічних наук, професор; **М.Л. Смільсон** – академік НАПН України, доктор психологічних наук, професор; **Л.М. Карамушка** – академік НАПН України, доктор психологічних наук, професор; **О.М. Кокун** – член-кореспондент НАПН України, доктор психологічних наук, професор; **І.М. Біла** – доктор психологічних наук, професор; **О.І. Бондарчук** – доктор психологічних наук, професор; **Л.З. Сердюк** – доктор психологічних наук, професор; **Wilson Shari L., B.A.** History and Philosophy, M.A. Ecology and Evolutionary Biology, Project Central (United States of America); **Sikora Jan, Dr.**, adiunkt w Katedrze Pedagogiki Pracy i Andragogiki, Akademia Pedagogiki Specjalnej im Marii Grzegorzewskiej, Warszawa, PL; **С.П. Яланська** – доктор психологічних наук, професор; **О.В. Бацилева** – доктор психологічних наук, професор; **Р.В. Каламаж** – доктор психологічних наук, професор; **В.Ф. Моргун** – кандидат психологічних наук, професор; **М.Т. Дригус** – кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник; **І.В. Яворська-Ветрова** – кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник, **Р.М. Білоус** – кандидат психологічних наук, доцент; **Н.М. Атаманчук** – кандидат психологічних наук, доцент; **Ю.Л. Горбенко** – кандидат психологічних наук, доцент; **Л.П. Клевака** – кандидат педагогічних наук; **І.М. Коренева** – кандидат педагогічних наук, доцент.

Психолого-педагогічні координати розвитку особистості :

П 86 зб. наук. матеріалів І Міжнар. наук.-практ. конф., 2-3 червня 2020 р.
– Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. – 290 с.

У збірнику наукових матеріалів представлені праці науковців України, в яких висвітлюються найбільш актуальні науково-прикладні проблеми психології та педагогіки. Основний акцент зроблено на розкритті психолого-педагогічних аспектів таких напрямів: психологічні особливості становлення та розвитку особистості в освітньому просторі; психолого-педагогічні умови організації навчально-професійної діяльності молоді в умовах суспільних реалій; психологія розвитку творчих компетентностей особистості: практико-орієнтований аспект; психологічні аспекти здоров'язбереження й здоров'ятворення в ускладнених умовах життєвого середовища; психолого-педагогічна допомога особистості в ситуаціях життєвих змін.

Збірник адресований викладачам закладів вищої освіти, аспірантам, студентам, працівникам у галузі практичної психології, науковцям, психологам, іншим фахівцям, які цікавляться сучасним станом розвитку психологічної та педагогічної науки.

УДК 159.923.2 (082)

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

УДК:159.923

ДУХОВНО-РЕЛІГІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В УЯВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Кутішенко В.П.

Київський університет імені Бориса Грінченка
v.kutishenko@kubg.edu.ua

Ставицька С.О.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
(м. Київ)
stavics@ukr.net

Ставицький Г.А.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
stavytskyigennadii@gmail.com

Соціальні зміни, які відбулися в Україні за роки незалежності, сприяли відродженню релігійного життя громад та окремої особистості. Аналіз різноманітних підходів до сутності релігії, що склалися упродовж історичного розвитку суспільства, вказує на проблематичність її визначення, оскільки вона стосується внутрішнього морально-духовного стану індивіда і відображає не зовнішні, щодо людини, природні чи суспільні сили, а такий стан, який можна назвати її духовним самовизначенням. Проблематика духовного розвитку особистості в аспектах її самовизначення завжди залишається актуальною, оскільки стосується основоположних чинників як суспільного, так й індивідуального розвитку людини й, зокрема «нової» людини 3 тисячоліття.

Одним із аспектів і чинників такого розвитку є релігійні уявлення молоді, зокрема студентства щодо місця релігії у становленні їх індивідуально-особистісного самовизначення на шляху духовного розвитку.

За роки незалежної України проведені ґрунтовні релігієзнавчі й психологічні дослідження, які мають істотне теоретико-методологічне значення для розуміння впливу релігії на духовний розвиток людства і конкретної особистості: А. Є. Залужна, В. П. Кутішенко, В. П. Москалець, М. В. Савчин, С. О. Ставицька та ін. [2; 3; 4; 6]. Роботи вчених містять основні поняття, вихідні ідеї та методи, що забезпечують аналіз релігійного та соціально-психологічного чинників в розвитку духовності суспільства й особистості.

Зупинимось на аналізі досліджень, присвячених визначенню ролі релігії в духовному розвитку людства та особистості. У

богословів, незважаючи на конфесійні розходження, є спільна думка про те, що релігія – це щось піднесене, величина особливого роду, яка виникла в результаті взаємозв'язку людини з Богом. Так, автори «Повного православного богословського енциклопедичного словника» тлумачать релігію як «споконвіку властиву людині потребу у спілкуванні з Богом» [5].

Представники гуманістичного психоаналізу, зокрема Е. Фромм, бачать у релігії орієнтири для «пошуку сенсу життя», шлях «само здійснення» людини й досягнення нею єдності із собою й іншими. На його думку, метою релігії в остаточному підсумку є: «свідома, наповнена силою, а не слабкістю любов», «визнання людської сили..., а не досвід безсилля» [8, с. 200].

Загалом, для світського й релігійного розуміння духовності можна виділити один загальний аспект: духовне завжди пов'язується з виходом за межі егоїстичних інтересів, припускає, що цілі й смисложиттєві орієнтири вкорінені в системі надіндивідуальних цінностей й реалізуються через різні рівні духовної самосвідомості людини.

Мета дослідження – теоретично проаналізувати й емпірично дослідити окремі аспекти духовно-релігійних уявлень студентів-психологів.

Дослідження проводилося зі студентами 2-3 курсів, які здобувають фах психолога у трьох закладах вищої освіти: Київському університеті імені Б. Грінченка, КНУ імені Т. Шевченка та НПУ імені М. П. Драгоманова. Вибірка досліджуваних склала 102 особи. В емпіричному дослідженні були використані такі методики: «Шкала релігійної орієнтації» (Г. Олпорт, Д. Росс); опитувальник «Тип релігійної орієнтації особистості» та анкета «Релігійні орієнтації» (І. М. Богданівської) [1; 7].

Аналіз результатів дослідження, здійсненого за допомогою методики «Шкала релігійної орієнтації», дозволяє стверджувати, що більшості майбутніх психологів притаманна орієнтація на зовнішню релігійність, для якої характерне не особливо серйозне сприйняття віри, вибіркове ставлення до неї залежно від власних потреб та інтересів. Зокрема ми отримали такі показники за шкалами: значення молитва – 64% студентів вважають, що основна функція молитви – це захист і зняття тривоги. При цьому (50%) вважають, що ті молитви, які вони читають чи проговорюють самостійно вдома такі ж важливі й корисні як і ті, що проговорюють у церкві під час служби.; значення релігії – 57% майбутніх психологів зазначають, що релігія дає їм душевний комфорт, проте не визначає цілком їх життєві цінності чи переконання; релігійні уявлення – 65% респондентів не

допускають впливу релігійних уявлень на повсякденне життя, бо це б його значно ускладнювало. При цьому, 77% досліджуваних вказали, що є набагато більш важливих речей у житті, ніж релігія.

Результати дослідження релігійної самоідентичності за опитувальником «Тип релігійної орієнтації особистості» та анкетой «Релігійні орієнтації» (І. М. Богданівської) показують, що віруючими себе вважають 64% досліджуваних, з них 50% відносять себе до християн, 14% до іудеїв. Ще 11% студентів вважають себе атеїстами, а такими, що не визначилися – 25% респондентів. Разом з тим, порівняно високі показники заявленої студентами релігійної ідентичності, співвідносяться у них з низькими знаннями з релігійної догматики та не дотриманням основних церковних канонів. Так, більшість студентів відзначають лише найпоширеніші релігійні свята (46%) та ті, що прийняті в сім'ї (32%). Все це вказує на домінування у них «зовнішньої релігійності». Показовим є і той факт, що більшість опитаних студентів (65%), ніколи не читали основних релігійних книг, а ще – 27% не відвідують Церкву.

Серед основних чинників, які зумовлюють зростання числа віруючих, студенти називають такі: втрата сенсу життя (15%) та бажання заповнити духовну пустоту (38%), пошук ідеалу (6%), покаєння (10%), відтворення традицій (12%), політична гра (8%). Водночас «опіумом» для народу релігію вважають 11% респондентів – це власне ті, хто відносить себе до атеїстів.

Загалом, проаналізувавши відповіді студентів на запитання, спрямовані на вивчення особливостей їх внутрішньої і зовнішньої релігійності та релігійної ідентичності, можна дійти висновку, що традиційні релігійні ритуали не сприймаються більшістю студентів як важливі й такі, що ними обов'язково послуговуватися в повсякденному житті. Фактично, прояви індивідуальної релігійності студентів-психологів співвідносяться не стільки з конкретним віровченням, скільки з певними аспектами їх власного релігійного світовідчуття.

Проведене емпіричне дослідження дозволило визначити основні релігійні орієнтації майбутніх психологів та особливості їх індивідуальної релігійності.

Серед майбутніх психологів є ті, хто ідентифікує себе з представники традиційної релігійної орієнтації. Однак, за змістовим наповненням, для переважної їх більшості притаманна не внутрішня, а зовнішня релігійність, яка характеризується поверхневим розумінням богословського вчення. Релігійний культ та догматичне віровчення, переважно, не стосуються тієї ціннісної системи, якою студенти послуговуються в реальному повсякденні.

Досить значний відсоток студентів цікавляться нетрадиційними культами, відповідно, їх індивідуальна релігійність є синтезом традиційної віри та магічних обрядів окультизму, що робить їх сприйнятливими до суперечливих, а, інколи, й відверто негативних та небезпечних впливів представників різних харизматичних культів. Часто такий інтерес підігрівається ідеями представників певних психологічних напрямків та практичними методами, які вони застосовують до клієнтів, наприклад, в рамках психотерапевтичної роботи.

Для представників третьої групи респондентів характерна тенденція до поєднання традиційної релігійності з нетрадиційною, релігійні уявлення таких студентів є, переважно, еклектичними, оскільки об'єднують світогляди різних релігійних шкіл з вираженою прихильністю до дотримання християнських традицій. Проте, ці студенти віддають перевагу позацерковному пошуку контакту з «божественним». Вони проявляють інтерес як до духовної практики в різних релігійних культурах, так і до сучасних психологічних методів особистісного зростання та впливу на майбутніх клієнтів.

У наступних наших роботах будуть представлені ґрунтовні дослідження індивідуальної релігійності студентів інших спеціальностей.

Список використаних джерел:

1. Богдановская И. М. Анкета религиозных ориентаций. URL: <http://www.psy-research.ru/test/1564031>.
2. Залужна А. Мотиваційне поле релігійно-моральної парадигми / А. Залужна // Виховання молодого покоління на принципах християнської моралі. – Острог, 1998. – С. 91–97.
3. Кутішенко Валентина, Ставицька Світлана. Психологічні особливості індивідуальної релігійності майбутніх психологів. Педагогічний процес: теорія і практика (Серія: Психологія) № 3(62), 2018. С. 44–53.
4. Москалець В. П. Релігійна віра як духовна цінність українського народу / В. П. Москалець // Духовні цінності українського народу. – Івано-Франківськ, 1999. С. 127–178.
5. Полный православный богословско-энциклопедический словарь. – М.: Возрождение, 1992. – 560 с.
6. Савчин М. Духовна парадигма психології : монографія / Мирослав Савчин. К.: Академвидав, 2013. – 252 с. (Серія «Монограф»).
7. Титов Р. С. Концепция индивидуальной религиозности Г. Олпорта: понятие религиозных ориентаций // Культурно-историческая психология. 2013. № 1. С. 2–12.
8. Фромм Э. Психоанализ и религия / Э. Фромм // Сумерки богов / [сост. и общ. ред. А. А. Яковлева]. – М.: Политздат, 1989. – 398 с.

ЗМІСТ

ТЮТОРСЬКИЙ СУПРОВІД УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ПРИВАТНОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Альохін М.М.	3
ЕМОЦІЙНЕ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: РЕСУРС АРТ-ТЕХНІК Атаманчук Н.М.	6
ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ТРЕНІНГІВ У ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТУ «ЕКОЛОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ» Антонець М.О.	9
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ СПІВВІДНОШЕНЬ ПОНЯТЬ МЕДИЧНА ТА КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ В КОНТЕКСТІ НАЗВИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ Базика Є.Л., Меліхова І.О.	13
ДІАГНОСТИКА СПРЯМОВАНOSTІ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ТА АКАДЕМІЧНОЇ САМОРЕГУЛЯЦІЇ СТУДЕНТІВ Балашов Е.М.	18
ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ЖУРНАЛІСТА ЯК ОСНОВА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Бахвалова А.В.	22
ПРОФЕСІЙНА САМОСВІДОМІСТЬ ЯК ЧИННИК МОТИВАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ Бацилєва О.В., Гресько І.М.	25
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА ПРИ ФОРМУВАННІ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА Безносьок О.О.	29
ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ Беседа Н.А.	34
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ СТИМУЛЮВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ Бешок Т.В.	36

ТВОРЧЕ МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ: КРИТЕРІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Біла І.М.	39
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ПРИРОДИ Білоус Р.М., Меньщикова А.О.	45
ОСОБЛИВОСТІ УСПІШНОСТІ ДЕТЕКЦІЇ БРЕХНІ СЕРЕД СТУДЕНТІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ Боженко В.Г.	47
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ ОСОБИСТОСТІ Бочелюк В.Й.	51
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ Волошко Л.Б., Бойко Г.М.	55
ОСВІТНІ ІСТРУМЕНТИ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ Воробйов О.В.	59
ОСОБЛИВОСТІ РЕФЛЕКСИВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ Горбенко Ю.Л.	61
ПРОЯВИ ОБДАРОВАНOSTІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК НАПРЯМ РОБОТИ З БАТЬКАМИ Гордій Н.М.	66
УСВІДОМЛЕННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВЛАСНИХ ПОЧУТТІВ І ДУМОК ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я Грицук О.В.	70
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ СТУДЕНТІВ ІЗ КОМПОНЕНТАМИ СВІТОГЛЯДУ Грузинова К.М.	72

САМООСВІТА ВЧЕНОГО – ПРІОРИТЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ САМОІЗОЛЯЦІЇ Гуменюк Г.В.	76
ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ОСОБИСТОСТІ У ЗМІЦНЕННІ ДОВІРИ ДО СЕБЕ У КРИЗОВІ ПЕРІОДИ ЖИТТЯ Гурлева Т.С.	79
ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ ЗВО Даценко В.М.	83
ДЕТЕРМІНАНТИ ЦІННІСНО-МОТИВАЦІЙНОГО КОНФЛІКТУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІВ Дзюба Т.М.	85
КОНЦЕПЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ Г. С. КОСТЮКА У ПАРАДИГМІ ОСОБИСТІСНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ Дригус М.Т.	89
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК SOFT SKILLS ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У СУЧАСНОМУ ЗВО Жалій Р.В.	93
ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-ТЕХНОЛОГІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ Желтова М.О., Шевченко Н.Ф.	95
РОЛЬ ІДЕНТИЧНОСТІ В СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ЛИЧНОСТІ Жилин М.В.	99
КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: РІВЕНЬ ВИРАЖЕНОСТІ ТА ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПЕРСОНАЛУ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ Карамушка Л.М., Снігур Ю.С.	102
РОЛЬ ОСВІТИ УЗА У КОНСТРУЮВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ОСОБИСТОСТІ У ЛІТНЬОМУ ВІЦІ В Е-СУСПІЛЬСТВІ Каркач А.В.	107

МЕТОДОЛОГІЧНА ТРИАНГУЛЯЦІЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЕМПІРИЧНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Карпенко Є.В., Карпенко З.С.	110
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ Клевака Л.П., Гришко О.І.	114
ІМПУЛЬСИВНІСТЬ У МІЖОСОБИСТІСНОМУ СПІЛКУВАННІ ЛІТНІХ ОСІБ Коваленко О.Г.	120
ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНІ ЧИННИКИ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ Кокур О.М.	124
ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ФОРМУВАННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ Коломієць М.Б.	126
ЧАСОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА ЧАСТИНА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ Кононенко О.І.	130
СУТНІСТЬ ТА ЕТАПИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД Кононова М.М., Кононов Б.С.	132
ПРОГНОСТИЧНІ НАПРЯМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ Коренева І.М.	136
ФОРМУВАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ 6-ГО РОКУ ЖИТТЯ В ПРОЦЕСІ ВЗАЄМОДІЇ ЗДО І СІМ'Ї Корякіна І.В.	139
СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ВІЛ-ПОЗИТИВНИХ ОСІБ Котломанітова Г.О.	143

ДО ПРОБЛЕМИ ПСИХІЧНОЇ ДЕПРИВАЦІЇ ДІТЕЙ В УМОВАХ КАРАНТИНУ (COVID 19) Красильников І.О., Драч Н.В.	147
ДУХОВНО-РЕЛІГІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В УЯВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ Кутішенко В.П., Ставицька С.О., Ставицький Г.А.	150
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИДАКТИЧНИХ ЗАДАЧ З РОЗВИТКУ ПРОЕКТНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ Куш О.С.	154
МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ПОВЕДІНКИ ЕЛЕКТОРАЛЬНИХ ГРУП В СИСТЕМІ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ Лебединська Г.О.	157
РЕФЛЕКСИВНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ МОЖЛИВОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ Лисянська Т.М.	160
ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ПІДНЕСЕННЯ ЯКОСТІ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ Лутфуллін М.В.	163
MAIN ASPECTS OF STUDENT'S MENTAL HEALTH Lutsenko R.V., Sydorenko A.H., Lutsenko O.A., Havrylieva K.H. ..	167
ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ПОДОЛАННЯ КРИЗОВИХ НАУКОВО- ОСВІТНІХ ПРОБЛЕМ Моляко В.О., Москаленко В.В., Ваганова Н.А., Гулько Ю.А.	169
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТВОРЧОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ Моляко В.О., Біла І.М., Третяк Т.М., Латиш Н.М.	173
ПСИХОТЕХНІКА САМОПОРЯТУНКУ СТУДЕНТА НА ЕКЗАМЕНІ Моргун В.Ф.	177
ІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЛІТНЬОГО ВІКУ Московець Л.П.	181

ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ЛИЧНОСТИ КАК КОМПОНЕНТ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ Мухамеджанова Д.Т.	186
ЦІННОСТІ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ЯК ВНУТРІШНЯ ПОТРЕБА ДО САМОЗМІН Пенькова О.І.	192
ОРГАНІЗАЦІЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ Пермяков О.А., Йопа Т.В., Остапов А.В.	196
ВЛИЯНИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ СОВРЕМЕННОЙ УКРАИНЫ НА ЛИЧНОСТЬ СТУДЕНТА Подшивайлова Л.И., Шепелёва М.В.	200
ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ОСВІТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ Помилуйко (Мерзляк) М.О.	205
МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СТАТЕВОГО ВИХОВАННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ Пузь І.В., Астахов В.М.	208
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ ОСОБИСТОСТІ Резнікова О.А.	211
ФІЗИЧНЕ ТА ПСИХІЧНЕ ОЗДОРОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ЧЕРЕЗ ГАРМОНІЗАЦІЮ ВІДНОСИН В СИСТЕМІ «ЛЮДИНА- ПРИРОДА» Рибалко Л.М.	215
РОЗВИТОК ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ Самілик В.І.	219
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОРУШЕННЯ ПОЧУТТЯ ПРИХИЛЬНОСТІ У ПРИЙОМНИХ ДІТЕЙ Свіденська Г.М., Алексеєнко К.В.	223

ПСИХОЛОГІЧНА ОСНОВА ВНУТРІШНЬОЇ МОТИВАЦІЇ УЧІННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ Сердюк Л.З.	227
ХАРАКТЕРИСТИКА КОМУНІКАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ І ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТОК ДО ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ОЗДОРОВЧОЇ АЕРОБІКИ Синиця Т.О., Синиця С.В.	231
ЗАЛЕЖНІСТЬ МЕХАНІЗМІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ ПІДЛІТКІВ ВІД ТИПУ ТЕМПЕРАМЕНТУ Степаненко Л.В., Лопатін С.В.	235
ТЕОРІЇ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ Тельна О.А.	239
ЮНОГОГИКА КАК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ОРГАНИЗАЦИИ МОЛОДЕЖНОЙ РАБОТЫ Тесленко А.Н.	243
МЕХАНИЗМЫ УПРАВЛЕНИЯ МОТИВАЦИЕЙ УЧАСТНИКОВ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА Тодераш О.Е.	247
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ У ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ Чанчиков І.К.	251
РОЛЬ ЗАЛУЧЕНОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ НА САМОІЗОЛЯЦІЇ ЧЕРЕЗ КАРАНТИН В КРАЇНІ Чиханцова О.А.	253
ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ПОКАЗНИКІВ САМОСТАВЛЕННЯ І СМИСЛОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ У СТРУКТУРІ САМОДЕТЕРМІНАЦІЇ СТУДЕНТІВ Яворська-Ветрова І.В.	257
КОПІНГ-ПОВЕДІНКА ЯК ОДНА ІЗ СКЛАДОВИХ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ Яковлева М.В.	260

ПРАЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ІМПЛІЦИТНОГО ПОРЯДКУ ПСИХІКИ Яценко Т.С.	264
STRENGTHENING OF PSYCHO PHYSIOLOGICAL, ENERGY INFORMATIONAL RESERVES OF A BODY BALANCE: AEROPHITOTHERAPY RESOURCES Svetlana P. Yalanska	270
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	274

Наукове видання

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ КООРДИНАТИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник наукових матеріалів
I Міжнародної науково-практичної конференції**

*до 90-річчя Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

2-3 червня 2020 року

Відповідальний за випуск – Яланська С.П.

Комп'ютерна верстка – Корнілов О.В.

**За зміст публікацій та автентичність цитат
відповідальність несуть автори.
Наукові матеріали друкуються за авторськими варіантами.**

Підписано до друку 27.05.2020. Формат 60х90/16.
Папір офсетний. Друк RICO. Ум. друк. арк. 9,59. Обл.-вид. арк. 17,03.
Наклад 100 прим. Зам. № 42.

Видавець Поліграфцентр Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
36011, Полтава, Першотравневий проспект, 24
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розпоряджувачів видавничої продукції.
Свідоцтво серія ДК № 7019 від 19.12.2019 р.